

Entrevista a Josep Mayoral, alcalde de Granollers i vicepresident primer de la Diputació

“L'Estatut és una esperança per què és clarament municipalista”

Foto: Eduardo Benito

Dues fotografies dels bitllets falsos incautats a la banda.

José A. Pilar
Granollers

Josep Mayoral i Artigas (Granollers, 1954), és economista. Va ser professor de l'Escola Municipal de Treball (EMT) entre 1976 i 1987, de la qual en fou director entre 1980 i 1985. És regidor des de 1987, essent responsable de les àrees de relacions ciutadanes, d'imatge i comunicació i d'urbanisme. És diputat de la Diputació de Barcelona des de 1995, on ha estat al capdavant de les àrees d'Obres Públiques (1995-1999) i Turisme (1999-2004). Des del 2004 ho és d'Espais Naturals. Des del 12 de febrer de 2007 és l'alcalde de la ciutat, quan va substituir en el càrrec Josep Pujadas. També és president de l'Associació de Municipis amb Transport Urbà (AMTU), membre de les comissions d'ordenació territorial i urbanisme de Catalunya i vicepresident d'Alcaldes per la Pau des d'agost de 2009. El darrer càrrec que ha sumat a aquesta llista és el de vicepresident primer de la Diputació.

Com es compaginen tants càrrecs institucionals?

El càrrec essencial és el d'alcalde. A partir d'ell hi ha d'altres, derivats de la situació política. Granollers té un paper dins l'articulació territorial del país i l'alcalde té l'obligació d'acompanyar la ciutat en les seves aspiracions.

Quines aspiracions?

És positiu per a la ciutat que el seu alcalde estigui present en el debat territorial. L'objectiu és tirar endavant un projecte de ciutat enmarcat en un altre de país equilibrat.

Quin paper li correspon jugar a Granollers dins la Regió Metropolitana?

El de ciutat madura, amb una història, una tradició i una vinculació extraordinària amb l'activitat econòmica de Catalunya. Granollers té capacitat d'aportar molt al producte interior brut del país. Històricament ha jugat un paper de motor econòmic del nord de la Regió Metropolitana, de forma que ha de tenir un paper essencial per posicionar-se i avançar cap a l'organització de l'ordenació territorial. Amb diàleg amb la resta de ciutats i compartint estratègies per fer de Catalunya un país de ciutats que treballen en xarxa.

L'objectiu és aconseguir un

país equilibrat?

Volem un país equilibrat en el què les ciutats de la Regió Metropolitana tinguin pes, que siguin capdavanteres en l'activitat econòmica però també contenidores d'una nova educació residencial. En els darrers anys, les ciutats que conformen aquesta regió han crescut un 0,5% per sobre de la primera corona metropolitana pel que fa a nombre d'habitants i de llocs de treball. Ara es tracta que aquest espai, que és essencial per a la Catalunya que estem construint, tingui el paper que li pertoca.

Amb les infraestructures projectades, Granollers serà més que mai una cruïlla de camins.

Granollers ha estat històricament una cruïlla de camins; en l'època dels romans ja era el punt de contacte des de la Via Augusta i el camí que portava des d'Illuro (Mataró) fins a Caldes. Un dels factors de competitivitat de la ciutat és mantenir aquest fet.

Es notará d'alguna manera a la comarca que la vicepresidència de la Diputació és a les mans de l'alcalde de Granollers?

No s'hauria de notar. El que ha de fer l'alcalde de Granollers, com a alcalde, sigui o no vicepresident de la Diputació, és estar present d'una manera molt activa en el debat de l'ordenació territorial. La Diputació està jugant un paper essencial i el fet que una ciutat de l'arc metropolità estigui en el govern de la Diputació, ajuda a l'equilibri. I aquest paper em pertoca a mi.

No escombrarà cap a casa, doncs?

Es tracta de tenir molt clar el projecte de país i actuar. Treballar per l'equilibri vol dir fer-ho per a tothom. Si som capaços de definir estructures de país molt equilibrades, tots en sortirem guanyant. En el projecte col·lectiu cadascú ha d'aportar la seva mirada; la visió que defensem des d'aquesta ciutat és la de país equilibrat.

COMPETÈNCIA LOCAL

Els ajuntaments són les administracions més properes al ciutadà. El municipalisme és el futur?

El municipalisme és el present i ha de ser també el futur. Els processos de transformació més evidents que han tingut lloc al país s'han fet des del món local. Aquests 30 anys de democràcia municipal són la història de transformació d'un país. Probablement, les accions més equili-

bradores i transformadores que s'han fet a Catalunya, les ha fet un alcalde que l'any 1992 va organitzar uns Jocs Olímpics en clau catalana. Des del municipalisme, Pasqual Maragall va ser capaç d'inventar uns jocs que tenien subseus des de la Seu d'Urgell fins a Reus, passant per Granollers. Les coses més importants són aquelles que es consoliden i els processos de transformació són els que passen a peu de plaça i de carrer, a les escoles i als centres cívics, als centres d'assistència primària... Els canvis que hi ha a la societat qualen en un territori.

Les actuacions locals són les que tenen més repercussions a nivell global?

Quan parlem de canvi climàtic, és evident que les emissions que provoquen l'efecte hivernacle es fan en un espai físic determinat. Dificilment es pot abordar el fenomen només des del Govern central o des de la Generalitat. És en el territori on les hàbits poden canviar, on les accions poden tenir la seva eficàcia més

des del punt de vista financer. El futur del municipalisme també s'escrui amb una estratègia molt concreta, la d'una nova llei de governs locals i un avanç en finançament. Des d'aquest punt de vista, l'Estatut de Catalunya és una esperança.

Ho és?

Sí, perquè és un Estatut clarament municipalista. Per a la gent del món local és un itinerari que impulsarem i que seguirem amb il·lusió. S'han de posar noves bases, tant a nivell competencial com econòmic. Fa escassament tres setmanes, Granollers va signar dos acords que són l'expressió més clara del que dic: amb el Departament d'Educació per tal d'establir la corresponsabilitat en aquest àmbit a la ciutat i alhora un pla de Zona Educativa, amb la perspectiva que el pas de la universalitat a la qualitat del sistema passa per la proximitat. Avui tenim més opcions de treballar en el sector educatiu perquè ho hem impulsat i la Generalitat ens ho ha reconegut.

l'hauria de resoldre una altra administració.

Geometria variable, ha dit.

Sí, i hauria de venir acompanyada d'aquest principi de proporcionalitzat per tal de trobar l'espai més idoni per gestionar els diferents temes. És un camí a córrer i òbviament, els que ens definim com a municipalistes, ho impulsarem.

Però aquestes responsabilitats han de venir acompanyades de recursos, oi?

Evidentment. Aquests dos exemples tenen la seva corresponsabilitat econòmica. És un camí complicat perquè implica generositat, vocació i treball concertat, elements que són el paradigma de les administracions per tal de ser capaços de trobar punts per apostar per l'eficiència i la proximitat en la gestió dels serveis públics.

REPTES DE LA COMARCA

Quins són els grans reptes de la comarca, avui dia?

Són molts, però jo destacaria la transformació social. És impres-

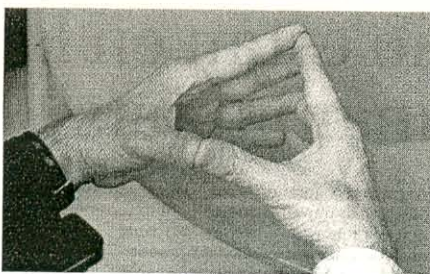
perior a la seva estadística de població. Aquest ha estat el paper històric de Granollers, i l'hem d'acompanyar necessàriament per la vocació d'una ciutat amb qualitat de vida que aposta pels factors de convivència i de projecció cap al futur.

Els municipis ja no poden viure d'esquena els uns dels altres?

No han de viure. Els límits municipals només existeixen als plànols. Els quatre municipis que comparteixen el continu urbà (Granollers, Canovelles, les Franqueses i la Roca) formen un nucli real de 100.000 habitants. Tots quatre tenen moltes coses a dir junts. Amb aquesta unitat física, però també en el conjunt de la comarca i de les relacions intercomarcals, la complementarietat, el fet de trobar escares per compartir coses, és essencial. La competitivitat del territori passa per la capacitat que tinguem de sumar, de posar els millors factors d'identitat i d'eficiència que els nostres municipis tinguin. És l'hora de bus-

Manel Mas havien tingut a El Jabalí de Oro, al cim de Parpers als anys 80, per definir coses tan importants com com havia de ser la connexió viària entre ambdues capitals. Va ser el treball conjunt dels dos municipis, i la força dels dos alcaldes i les entitats, que van ser capaços d'aconseguir passar d'un túnel a dos i de dos carrils a quatre, dos per banda, i gratis. Avui dia, Granollers i Mataró es poden plantejar fer moltes coses junts. Aquesta és la via. Juntament amb els ajuntaments de Sabadell, Terrassa, Martorell, Vilanova i Vilafranca fa anys que estem explicant com volem l'ordenació territorial metropolitana, per tal que siguin respectades les nostres vocacions i voluntats. Es tracta de construir aquesta Catalunya de ciutats, ben connectada, amb projectes importants que tendeixen a la complementarietat. En aquest sentit, els respectius consells comarcals, també tenen alguna cosa a dir...

Fotos: Eduardo Benito

clara i on, en definitiva, es pot fer la gran coalició per transformar les coses. El municipalisme és el present, però és també el futur, perquè és el punt on la política adquireix la seva vocació més humana, on les coses que semblen estadístiques acaben sent persones i projectes.

La política municipal és la política amb cara i ulls?

Amb cara, ulls, pell, mans... És el lloc on podem copsar els problemes reals de la societat i, per tant, tota la sensibilitat que puguem transformar aquesta societat adquireix la seva expressió més vehement. Òbviament, hi ha una feina al Parlament de Catalunya i al de l'Estat.

Els ajuntaments tenen cada cop més responsabilitats i menys recursos?

Només hem d'analitzar les estadístiques. El 1979 els ajuntaments tenien el 13% de la despesa pública de l'Estat; més de trenta anys després, tenen el 13%, i en canvi tothom ha de reconèixer que tenen més atribucions que aleshores. La implicació des del món local que va més enllà de les seves competències. De cada 100 euros que gasten els ajuntaments, 30 són per a qüestions que competien a la Generalitat o a l'Estat. Anem més enllà de les nostres competències i malgrat això no hem estat suficientment ben tractats

I el segon acord?

L'hem signat amb el Departament de Medi Ambient i Habitatge. L'Ajuntament passa a gestionar el parc públic d'habitatge de lloguer, que és propietat d'Adigsa. Nosaltres som més ràpids i eficients perquè estem més a la vora. Aquest és el camí: anar buscant en aquesta geografia variable el fet competencial, veure el lloc de cadascú és el principi de la proporcionalitat. Cada vegada hi haurà menys coses que pugui fer una administració sola. Allò que poden resoldre els ajuntaments no

cindible apostar per aquells factors que ens cohesionen com a ciutat o com a territori. Per aconseguir aquest factor és essencial que la comarca mantingui la seva situació de pol econòmic de primer nivell. El Vallès Oriental encara té una gran capacitat, no només de produir serveis sinó també de fabricar productes. Té una indústria potent, diversificada i capaç d'estar en el primer lloc del lideratge per a la sortida de la crisi. És essencial que sàpiga trobar les aliances internes i externes i que els municipis i els actors econòmics siguin capaços de configurar les estratègies que avalin sinèrgies específiques per tal que això sigui possible.

I a Granollers?

Granollers és la ciutat que exerceix de cap de comarca i, per tant, combina la seva vocació de pol econòmic de primer nivell, amb presència d'indústries molt importants i amb un percentatge elevadíssim de persones que treballen al sector industrial. Alhora té vocació de ciutat de serveis, amb el nou edifici judicial, l'ampliació de l'hospital... Són elements que expliquen clarament cap a on anem. Aquesta és una ciutat que dona un volum de serveis que realment estan molt per sobre dels 60.000 habitants que té, amb una dimensió de serveis su-

car les complementarietats i de compartir estratègies en benefici dels ciutadans. La visió del reducte municipal com a element únic està cridada a desaparèixer.

Un exemple de complementarietat i de compartir estratègies és el recent acord signat amb Mataró.

L'acord respon a la voluntat de posar per escrit una col·laboració que ja es donava. Fa temps que Granollers i Mataró fan coses junts. El dia de la presentació del conveni recordava les trobades que Josep Pujadas i

Hi estan treballant. El del Vallès Oriental i el del Maresme comparteixen presència en la gestió del parc de la Serralada Prelitoral, per exemple. Jo crec que la vocació de treballar en xarxa és el paradigma essencial de la gestió del territori. Aquest és un concepte que està molt interioritzat en els alcaldes i regidors, consells comarcals, i jo diria que és una de les grans aportacions de la Diputació aquests anys.

Per què?

La Diputació ha enfortit l'estratègia de xarxa, ha enfortit el paper del món local i la necessitat d'aquest treball conjunt amb molts exemples. Ha estat l'impuls d'aquesta administració local de segon nivell.

Podria dir alguns exemples?

Són molts, perquè el treball conjunt forma part del codi genètic de la Diputació. En cada una de les àrees s'impulsa el treball en xarxa. Per exemple, la Xarxa de Municipis per a la Sostenibilitat (una referència a les polítiques ambientals municipals), la Xarxa de Biblioteques, la Xarxa de Parcs Naturals... Cada àrea de la Diputació té projectes d'una sostenibilitat elevada, que impulsen i recullen aquesta vocació del món local de treball en xarxa. En definitiva, el que fa la Diputació és acompanyar en allò que els ajuntaments han anat expressant.

Un dels grans reptes de la comarca és la transformació social. És imprescindible apostar per factors que ens cohesionin com a ciutat i com a país

La política municipal és la política amb cara, ulls, pell, mans... El lloc on podem copsar els problemes reals de la societat. La sensibilitat adquireix la seva vehemència

Foto: Eduardo Benito

“Les consultes sobiranistes no estan en la línia d'expressar les grans unanimitats”

Granollers treballa ara en la redacció del segon Pla estratègic i compta amb la col·laboració ciutadana.

Volem visualitzar les necessitats de la ciutat en els propers anys amb un procés participatiu molt ampli. Hem engegat dos processos d'enquesta amb itineraris diferents: un d'ells és convidar la gent a través del butlletí o del web municipal a contestar unes preguntes sobre com vol la ciutat; i en segon lloc, al mateix temps, farem una enquesta domiciliària entre una mostra de 500 ciutadans per tal de visualitzar l'opinió de la gent. La idea és tenir tancat el pla al mes de maig o de juny.

Quines serien les prioritats si el ciutadà Josep Mayoral contestés aquesta enquesta?

El ciutadà Josep Mayoral no pot oblidar que és l'alcalde. L'alcalde, el que ha de fer permanentment és escoltar i, per tant, ha d'intentar exercir de sumatori de les visions i ha de salvar les contradiccions de les diferents interpretacions de ciutat. Jo ja em vaig expressar a través d'un programa electoral el 2007, que he convertit en un programa de govern a quatre anys i que cada any anem desplegant en un Programa d'actuació municipal.

El soterrament de la via del tren en el tram urbà és un dels grans projectes de futur.

Aquest és un tema important, tot i que penso que és tan important soterrar la via del tren com resoldre el problema d'ac-

cessibilitat que pugui tenir un veí. Quan el 2007 vam presentar el programa estàvem potser en el moment més brillant d'aquest període econòmic, però hem hagut de fer ajustos sense perdre cap dels factors estratègics que defensàvem: el cobriment del ferrocarril, la peatonalització del centre històric, el desplegament del Pacte per a la salut, el Pla estratègic, el Pla de mobilitat... Tots aquests són elements que definim com a elements vertebradors d'aquest mandat. Granollers és una ciutat ambiciosa.

Roca Umbert va ser un “regal” per a Granollers. La ciutat li està treient molt partit a les antigues instal·lacions industrials.

És un somni que poc a poc anem fent realitat. És una gran oportunitat, un gran projecte que comença a tenir presència similar a projectes similars però que difícilment tenen la singularitat del nostre: biblioteca, centre de cultura popular, espai audiovisual, zona per a la música i les arts plàstiques i escèniques... El mes que ve posarem en marxa el centre audiovisual.

CONSULTES POPULARS
Quina opinió té sobre les consultes sobiranistes?

Les respecto. Respecto totes aquelles iniciatives de tarannà democràtic i respecte la legalitat vigent. Sóc partidari de les estratègies unitàries perquè han fet avançar molt aquest país quan s'ha sapigut trobar elements comuns a la majoria dels

ciutadans i penso que hem avançat menys quan hem ressaltat les nostres diferències. Jo apostaria per formulacions que fossin capaces de buscar el suport del 80% dels catalans. Els grans temes sempre acaben demanant el treball unitari de les forces polítiques i socials catalanes. Quan treballem junts som forts i ens fem escoltar i respectat, més que quan accentuem les nostres diferències.

Els referèndums accentuen les diferències?

No van en la línia d'aquesta visió unitària. Crec que, en aquest moment, la nostra feina és defensar enfàticament el desplegament de l'Estatut. Aquest és l'element que ens podria unir més a tots. Les consultes no estan en la línia d'expressar les grans unanimitats; hauriem de

ser capaços de trobar els quatre o cinc elements de país que ens uneixen a tots i anar tots a una. **Malgrat que el resultat de les consultes no sigui vinculant i aquestes es continuïn convocant, és en si mateix un exercici de salut democràtica, no?**

He utilitzat abans la paraula “respecte”, per tant la meua posició és la d'escoltar el que la gent pugui dir en la proporció que sigui.

L'Ajuntament de Mollet del Vallès ha negat a la plataforma local la possibilitat d'utilitzar equipaments municipals com a col·legis electorals el 25 d'abril. El consistori de Granollers ha actuat de manera completament diferent.

Granollers Decideix és una entitat que ha demanat uns espais d'ús cívic i cultural i l'Ajuntament els ha cedit en les mateixes condicions que els cediria a altres entitats. Els hem tractat com a una entitat més de la ciutat.

La diferència entre un ajuntament i l'altre, amb alcaldes socialistes tots dos, és evident. Josep Monràs, a més, ha dit que les consultes “no serveixen per res” i que només “entretenen a la gent”.

Jo no faig declaracions sobre declaracions. Josep Monràs és un gran alcalde i un gran diputat d'Esports de la Diputació, a més de company.

Tornem a vostè. En què es diferencia la ciutat que va deixar l'alcalde Josep Pu-

jadas de la ciutat que en aquests moments governa Josep Mayoral?

És una ciutat que Josep Pujadas va encarrilar en una línia. Jo vaig tenir l'honor de compartir govern amb ell i, per tant, també vaig contribuir-hi; en aquest sentit, he seguit l'itinerari col·lectiu que havíem marcat. Molts projectes que hem acabat tenen el segell d'origen en Pujadas, que va ser un alcalde excel·lent.

Hi ha cap projecte amb el segell Mayoral del qual se senti especialment orgullós?

Jo tinc tendència a mirar endavant i no enrere. Quan una cosa està feta, està feta. Vull mirar endavant, interioritzar tots els grans reptes que tenim a la ciutat, la comarca, el país...

Es veu jubillant-se com a alcalde de Granollers?

La gent no s'ho creu quan li dic, però la veritat és que espero jubilar-me fent de professor a l'Escola Municipal de Treball (EMT); és el meu lloc de treball. El futur no està escrit, però això és el que m'agradaria. Però també li dic que políticament mai res no està escrit. No sé què passarà demà.

I si li fan alguna proposta des de la Generalitat?

No visc del passat i del futur, només m'importa allò que puc fer a mig termini. El que importa és el dia a dia. Tinc una il·lusió extraordinària, estic absolutament motivat pel projecte d'aquesta ciutat i engrescat en treballar amb la gent de Granollers, que és un estímul permanent.

Des de l'Ajuntament hem tractat Granollers Decideix com a una entitat més de la ciutat. Per això els hem cedit els espais d'ús cívic i cultural